ȚÎRLOAICA RAMONA MARIA

ASPECTE TEORETICE ALE TIMBRULUI MUZICAL

SOFT EDUCAȚIONAL DE SPECIALITATE PENTRU CICLUL GIMNAZIAL

Material realizat în concformitate cu programa școlară în vigoare, aprobată ME

Craiova, 2022

ȚÎRLOAICA RAMONA MARIA

ASPECTE TEORETICE ALE TIMBRULUI MUZICAL

SOFT EDUCAȚIONAL DE SPECIALITATE PENTRU CICLUL GIMNAZIAL

Material realizat în concformitate cu programa școlară în vigoare, aprobată ME

Editura Printera

Craiova, 2022 *ISBN978-630-6560-52-9*

ARMONIA SUNETELOR se realizează prin îmbinarea acestora vocal sau instrumental, în așa fel încât să producă plăcere auzului, cu alte cuvinte să fie consonante.

Consonanța *indică, un set de sunete efectuate simultan și astfel încât efectul general este moale și plăcut pentru ascultător, Producerea sunetelor cu aceeași frecvență, la amplitudini diferite, va produce consonanțe.*

Disonanța*, dimpotrivă, indică un set de sunete astfel încât efectul general este dur și strident pentru ascultător. De exemplu, folosim în general termenul* ***disonant*** *un sunet al sistemului de alarmă sau al sirenei de urgență. Aceste sunete stridente în mod natural alarmante ne alertează atenția asupra pericolului iminent.*

ȘTIAI CĂ?

Mamiferele folosesc apeluri armonice pentru a se coordona între ele. De exemplu, lupii folosesc urletele ca „apel social” pentru a indica poziția lor sau pentru a coordona un atac.

INSTRUMENTE MUZICALE CARE PRODUC ARMONII ÎNCĂ DIN PREISTORIE

- Cele mai vechi instrumente muzicale, cum ar fi flautele, pot fi găsite în majoritatea tradițiilor culturale a căror origine istorică datează din Antichitate.
- Aceste instrumente s-au folosit încă din cele mai vechi timpuri datorită efectului lor calmant, liniștitor și relaxant.
- De exemplu, există scrieri coreene vechi de peste două mii de ani referitoare la unul dintre aceste instrumente, *daegeum*. A fost denumit instrumentul care putea „calma toate valurile lumii” și era considerat „instrumentul muzicii zeilor”.

Instrument armonic - Daegeum
https://www.youtube.com/watch?v=f00eDzDMXBM
Armonie de culori și sunete
https://www.youtube.com/watch?v=mUSkXHgo4Gc

CULOAREA SUNETULUI
Timbrul vocal şi instrumental

- ✓ Fiecare voce sau instrument are o sonoritate proprie, specifică, prin care se deosebește de celelalte. Calitatea unui sunet de a se diferenția după sursa care îl produce se numește **timbru**.
- ✓ O melodie poate fi interpretată ***vocal***, ***instrumental*** sau ***vocal-instrumental***.
- ✓ Există : **timbrul vocal** și **timbrul instrumental**.

APLICAȚIE PRACTICĂ

Audiați lucrarea muzicală „Petrică și lupul" de Serghei Prokofiev.

Prin ce se disting „vocile" instrumentelor? Care instrument are timbrul „luminos", „strălucitor"? Dar „trist"? Dar „strident"?

TIPURI DE VOCI

La fel ca instrumentele, fiecare voce are o sonoritate proprie, specifică.

VOCI DE FEMEI

- ➢ ***VOCEA DE SOPRANĂ*** este vocea care cântă în registrul cel mai acut.
- ➢ ***SOPRANELE DE COLORATURĂ*** au un ambitus imens, acestea putând cu ușurință și cu multă lejeritate să cânte pasaje de virtuozitate la o înălțime foarte mare. Timbrul lor este unul moale și rafinat.

DIANA DAMRAU- Aria Reginei Nopții- W.A.Mozart
https://www.youtube.com/watch?v=XH7cPtG8kGg

- ➢ ***VOCEA DE MEZZO-SOPRANĂ*** este vocea care cântă în registrul mediu.
- ➢ Mezzo-sopranele, câteodată numite și soprane dramatice, sunt cunoscute pentru puterea lor de a cânta în registrul acut.

ANNA CATERINA ANTONACCI- Habanera-G. Bizet
https://www.youtube.com/watch?v=KJ_HHRJf0xg

- ➢ ***VOCEA DE ALTISTĂ*** este vocea care cântă în registrul mediu/grav.
- ➢ Altistele sunt cunoscute pentru finețea și încărcătura vocilor lor.Situate într-un registru grav, vocile de alto răsună mai tare și par mai pline spre deosebire de alte tipuri de voce.

JANA SÝKOROVÁ- Stride la Vampa (Trubadurul)- G.Verdi
https://www.youtube.com/watch?v=ofnn8F0RHvo

VOCI DE BARBATI

- ***VOCEA DE TENOR***- cântă în registrul acut.
- ***CONTRA-TENORII*** și-au căpătat faima încă din perioada Barocului. Vocile de contra-tenori sunt și ele foarte rare, adesea apelându-se la intervenții chirurgicale pentru a se putea menține vocea în registrul acut.
- Rolurile de eroi sau cavaleri sunt adesea atribuite acestor tipologii de voci datorate puterii acestora de a executa pasaje de virtuozitate impresionante.

LUCIANO PAVAROTTI- La donna e mobile (Rigoletto)- G.Verdi
https://www.youtube.com/watch?v=xCFEk6Y8TmM

- ***VOCEA DE BARITON*** este vocea bărbătească ce se situează în registrul mediu.
- Baritonii sunt cunoscuți pentru timbralitatea lor caldă, aceasta având capacitatea de a cânta cu lejeritate.

LAURENT NAOURI- Aria Toreadorului (Carmen)- G. Bizet
https://www.youtube.com/watch?v=e5qmSEvDEGs

- ***VOCEA DE BAS*** este vocea bărbătească ce se situează în registrul cel mai grav.
- Sunetul plin și aspru al unui bas poate răsuna și prin pereții unei clădiri.

RUGGERO RAIMONDI- La calunnia (Bărbierul din Sevilla)- G. Rossini
https://www.youtube.com/watch?v=I22Eg-9FFC0

Vizionare tutorial- Timbrul vocal
https://www.youtube.com/watch?v=SV3gzJ0jfic

TIMBRUL INSTRUMENTAL

- **Fiecare instrument are timbrul său, care-l face să se deosebească de celelalte.**
- **Sunetele produse de instrumente se diferențiază între ele în funcție de forma, mărimea și materialul din care sunt confecționate acestea.**
- **In funcție de modalitatea de producere a sunetelor, instrumentele se clasifică astfel:**

➢ INSTRUMENTE CU COARDE

- **la care sunetul se produce prin frecare cu arcuș:**

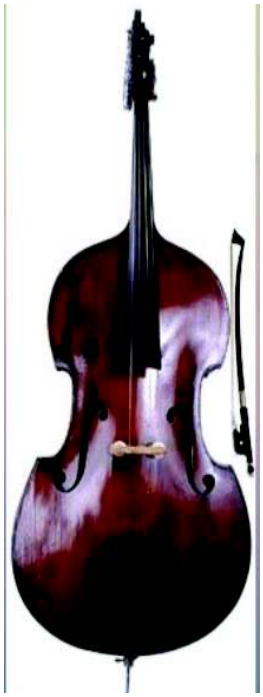
Vioara

Viola

Violoncelul

Contrabasul

- **la care sunetul se produce prin ciupire:**

Harpa

Chitara

- **la care sunetul se produce prin lovire:**

Pianul

- ***INSTRUMENTE DE SUFLAT :***
  - ***confecționate din lemn***

Flaut

Oboi

Clarinet

Fagot

- *confecționate din alamă*

Corn

Trompetă

Trombon

Tubă

➢ **INSTRUMENTE DE PERCUȚIE**

- **acordabile**

Timpan

Xilofon

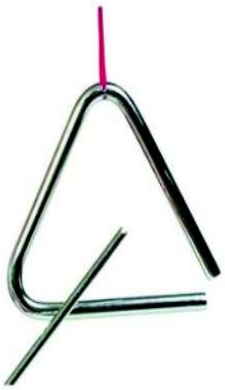

Celestă **Clopote**

- **neacordabile:**

Gong **Trianglu** **Tamburină**

Formații instrumentale

ORCHESTRA

- ansamblu muzical instrumental de mari dimensiuni care cuprinde toate categoriile de instrumente simfonice
- ia naștere la Veneția în jurul anului 1600
- cu trecerea timpului orchestra evoluează, iar în secolul XX, Maurice Ravel valorifică instrumentele orchestrei în faimosul ,,Bolero,, incluzând și saxofonul.

TARAFUL

- este o formație muzicală, constând dintr-un grup mic de lăutari (de la 3 până la 8), care cântă muzică lăutărească sau populară.
- se bazează, în general, pe instrumentele cu coarde, la care se adaugă de obicei un instrument specific zonei folclorice respective: în Muntenia și Oltenia cobza și țambalul; în Moldova trompeta și fluierul; în Banat taragotul; în Transilvania clarinetul; în Maramureș chitara cu 2-3 corzi, denumită zongora.

ORCHESTRA DE MUZICĂ POPULARĂ

- este alcătuită dintr-un număr mare de instrumente muzicale, din care nu lipsesc cele din familia instrumentelor cu coarde și arcuș, țambalul, naiul, fluierul, acordeonul, cobza, cimpoiul, iar uneori trompeta și taragotul.
- orice orchestră populară are și soliști instrumentiști, uneori aceștia cântă la pseudo-instrumente ca: fir de iarbă, coajă de mesteacăn, solz de pește, frunză.

Formații vocale

ÎN FUNCȚIE DE VOCI FORMAȚIILE CORALE POT FI:

-coruri de copii
Corul de copii al Operei Naționale București- *Quenn*
https://www.youtube.com/watch?v=J-Hx0LW9BvY
-coruri de femei
Richard Wagner - *Corul torcătoarelor*- opera Olandezul zburător
https://www.youtube.com/watch?v=aEefVxgq1Bw
-coruri de bărbați
Karl Maria von Weber - *Corul vânătorilor* din opera ,,Freischutz,,
https://www.youtube.com/watch?v=qwWbw0GMct0
-coruri mixte
Giuseppe Verdi - *Corul sclavilor evrei* din opera ,,Nabucco,,
https://www.youtube.com/watch?v=WW6KgGV6WNI&t=75s

BIBLIOGRAFIE:

Manual educație muzicala clasa a V a, Ed Litera București 2019
https:://prezi com/p/kzp wq 2 zqpt 0 /timbrul vocal si instrumental/
Manual educație muzicala clasa a VII a, Ed Art Klett București 2019
Manual educație muzicală clasa a VIII a, Editura ArtKlett, 2020
https://ro.eferrit.com/istoria instrumentelor muzicale/
https://ro.m.wikipedia.org/wiki/Instrument_muzical
https://edumuzicala.ro/memis/lectii/clasele V-VIII/clasele V -VI cantul vocal/
https://holis.ro/music/fluiere/